

перестраховальника, відповідно до законодавства країни, в якій він зареєстрований [1].

Протягом 2001-2010 рр. місткість вітчизняного ринку перестраховування зростала. За період 2001-2009 рр. максимально можливий обсяг ризику, який може бути покритий за рахунок місткості ринку перестраховування, збільшився в 11 разів та у 2009 р. становив 2502 млн грн. Проте за оцінками експертів реальна місткість перестрахового ринку становила 20 % від її номінального рівня, тобто 500, 35 млн грн [2].

Починаючи з 2011 року ринок перестраховування почав скорочуватися і ця тенденція зберігалася і в наступному році. За перше півріччя 2012 року обсяги ринкових операцій з перестраховування зменшилися у 5,7 рази, в основному через подорожчання послуг перестраховування та відсутності довіри між страховиками.

Український ринок перестраховування характеризується значною присутністю страховиків-нерезидентів, оскільки вітчизняні перестраховики не здатні самотужки виконувати зобов'язання за значними ризиками. Як наслідок вітчизняний ринок перестраховування втрачає великі суми премій, оскільки зарубіжним компаніям в перестрахованні передаються найбільші за обсягами ризики з незначною імовірністю настання страхового випадку. Довіра до українських перестраховиків є дуже низькою

Обсяг ризиків, переданих перестраховикам-резидентам, за 6 місяців 2012 року зменшився в 5,7 рази – до 604,2 млн.грн. В той час, премії нерезидентам, не дивлячись на необхідність проходження складної процедури реєстрації договорів перестраховування, в першому півріччі 2012 року вирости на 25,2% - до 731,9 млн.грн. У СК «Кремінь», яка була лідером по вхідному страхуванню від резидентів у першому півріччі 2011 року, загальний обсяг зібраних премій скоротився майже втричі.

Зниження суверенного рейтингу країни, економічна криза, застаріле страхове законодавство можуть перешкодити українським страховим компаніям наростити експорт страхових послуг і послуг перестраховування і в 2013 році.

Разом з тим, інтерес до ринку страхування і перестраховування з боку іноземних страхових компаній залишається, особливо для операторів ринків СНД і Близького Сходу.

Негативною ознакою ринку перестраховування в Україні є також невисоке значення коефіцієнта перестраховальних виплат, що свідчить про неефективність і недоцільність перестраховальних операцій.

Отже, дослідивши стан вітчизняного ринку перестраховування, можемо зробити висновок, що він не є достатньо розвиненим.

На нашу думку, пріоритетним напрямом розвитку вітчизняного перестрахового ринку є створення надійних та професійних перестрахових компаній, які матимуть значні обсяги ліквідних активів, та законодавче врегулювання перестраховальних операцій з боку держави. Результатом

реалізації цих заходів стане виділення перестраховування в самостійний вид фінансової діяльності та пришвидшення інтеграції вітчизняного ринку перестраховування у світовий.

Література

1. Про внесення змін до Закону України «Про страхування». Закон України від 4 жовтня 2001 року. // *Україна/business*. – 2001.- № 44.- С. 6-13.
2. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua>
3. Козьменко О.В., Бойко А.О. Сучасний стан і перспективи розвитку ринку перестраховування в Україні//*Фінанси України*.-2011.-№6.-С.24.
4. Кнейслер О.В. Сучасні реалії та перспективи розвитку ринку вихідного перестраховування в Україні// *Наука і економіка*.- 2012.- №2(26).- С.21-26.

УДК 336.02 : 351.72

Пугач Александра Анатоліївна,
аспірант кафедри фінансів і
банківської справи, Полтавський
національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

Матковський Андрій Всеволодович,
здобувач кафедри фінансів і
банківської справи, Полтавський
національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ

Забезпечення економічної безпеки держави значною мірою залежить від рівня розвитку та стану фінансово-кредитної системи країни, яка виступає джерелом фінансових ресурсів, необхідних для розвитку економіки.

Стан фінансової системи значною мірою залежить від гармонійного взаємозв'язку та розвитку всіх її складових. Фінансова система України вразлива до зовнішніх та внутрішніх перетворень і знаходиться в стадії нестабільності. Нині фінансові можливості держави, які залежать від обсягу фінансових ресурсів, залишаються досить обмеженими. До того ж дезорганізація фінансової системи, поряд з її криміналізацією створює значну загрозу фінансовій безпеці України і може призвести до вкрай негативних наслідків. Стабілізація фінансової системи держави вимагає розробки та реалізації комплексної програми оздоровлення державних фінансів.

На загальнодержавному рівні, на основі розробленої О.І. Барановським Концепції фінансової безпеки, Кабінетом Міністрів України було видане розпорядження № 569-р від 15 серпня 2012 року «Про схвалення Концепції

забезпечення національної безпеки у фінансовій сфері», відповідно до якого саме формування ефективного та дієвого механізму державного управління ризиками у фінансовій сфері, спрямованого на запобігання кризовим явищам та мінімізацію їх наслідків, що забезпечить ефективне функціонування національної економіки та економічне зростання держави [3].

На сьогодні у фінансовій системі України склалася досить складна ситуація, про що свідчить значення розрахованого за офіційною методикою інтегрального показника фінансової безпеки України, який в період посткризового відновлення (за результатами 2010 року) склав 63,5% від оптимального значення (100 %) й знаходився в зоні небезпечного стану. Таке низьке значення даного показника вказує на наявність системних проблем у фінансово-кредитній системі України.

Серед ключових загроз фінансовій безпеці України можна виділити:

– здійснення небезпечної політики боргового фінансування бюджетних видатків, про що свідчить зростання рівня дефіциту Державного бюджету (до 3,81 % від ВВП за підсумками 2012 року), фінансування якого спричинило подальше зростання сукупного обсягу державного боргу;

– значні масштаби відтоку капіталу з України, які з часу проголошення незалежності сягнули близько 30 млрд. дол. США, при щорічному обсязі відпливу капіталу з країни на рівні близько 1,5-2 млрд. дол. США;

– залежність банківського сектору від зовнішніх джерел запозичень, що у перспективі може призвести до повторного розвитку кризових явищ в економіці, зокрема в банківському секторі;

– високий рівень залежності вітчизняної економіки від кон'юнктури зовнішніх ринків унаслідок низької диверсифікованості експорту переважно сировинного характеру, внаслідок чого погіршення кон'юнктури зовнішніх ринків і, як наслідок, погіршення фінансового стану експортерів може призвести до зменшення обсягу валютних надходжень і кредитного капіталу та виникнення валютного ризику та ін.

Окремо слід виділити досить складну ситуацію на фондовому ринку. Регулювання у цій сфері здійснювали в Україні різні органи державної влади з різною ефективністю. Закон України «Про цінні папери та фондову біржу», прийнятий у червні 1991 року, визначив в якості регулятора цього сегменту фінансового ринку Міністерство фінансів України. З 1996 року ці функції виконує Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку України (ДКЦПФР). До цього часу ефективність регулювання на є досить низькою, про що свідчать незначні обсяги цього ринку, а також суттєві деформації корпоративних відносин в Україні, що відчувається досі у майже постійних переделах власності та гучних корпоративних конфліктах [2].

Таким чином, накопичені за період незалежності України системні диспропорції у фінансовій системі, а також наслідки світової фінансово-економічної кризи 2008-2009 років створили значні проблеми у фінансовій сфері. Тому на даний час назріла гостра необхідність розробки і прийняття на

законодавчому рівні не лише Концепції фінансової безпеки, яка має суто декларативний характер, а й розгорнутої Стратегії фінансової безпеки на найближчі 10-15 років, яка повинна включати конкретний план дій з подолання загроз фінансовій безпеці України.

Література

1. Економічна безпека України: сутність і напрямки забезпечення: монографія [Електронний ресурс] / В.Т. Шлемко, І.Ф. Бінько. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/book/rozdil/roz08.htm>.
2. Проект Концепції фінансової безпеки України [Електронний ресурс] / О.І. Барановський, Ю.О. Блащук, М.І. Пузяк та ін. – Режим доступу: <http://www.ufin.com.ua/konceptia/008.doc>.
3. Про схвалення Концепції забезпечення національної безпеки у фінансовій сфері: розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2012 р. № 569-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/569-2012-p>.
4. Сухоруков, А. І. Фінансова безпека держави: навч. посіб. / А. І. Сухоруков, О. Д. Лядюк. – К.: Центр учб. літ., 2007. – 189 с.

УДК. 330.131

Семко Вікторія Миколаївна,
аспірант кафедри фінансових ринків
та фінансових послуг університету
ДПС України

ЕКСПЕРТНА СИСТЕМА АНАЛІЗУ БАНКІВ НА ОСНОВІ МЕТОДИКИ CAMELS

У сучасній банківській практиці оцінка банку-контрагента є невід'ємним елементом в системі управління ризиком майже кожної банківської установи. Існує велика кількість методів аналізу діяльності банків, які дозволяють зробити достатньо якісні та точні висновки. Однак, більшість з цих методів базується на основі аналізу формальної інформації, як правило, фінансової звітності банківської установи. Без значної уваги залишаються «неформальні» аспекти діяльності банку, які найчастіше насправді визначають його долю.

При оцінці банківської установи такі фактори, як якість управління або кадрова політика, важко формалізувати і регламентувати ступінь їх впливу на загальний стан банку в рамках стандартних методів. Вихід може бути знайдений за рахунок залучення експертних оцінок, а точніше – методів експертного оцінювання. Експерт, в ролі якого може виступати інспектор, який проводить перевірку банку, в змозі виявити і оцінити всі істотні аспекти його діяльності. Залишається тільки систематизувати ці оцінки і отримати підсумковий висновок, для цього і існують методи аналізу експертних оцінок.

Використання експертного підходу в аналізі банківської установи дозволяє вирішити основні проблеми банківського аналізу. По-перше, врахувати суттєві індивідуальні особливості банку і адекватно відобразити їх в загальних